

Ga ^{la} Palatul Cultural Arad. **Învățătorilor**

Redacția și Administrația:

Arad, Bul. Regina Maria No. 17. ◆

Telefon: 571.

Organ săptămânal pentru apărarea intereselor învățătorescilor.

Redactor responsabil: ION JELECUTEAN.

Abonamente:

◆ Pe un an — — — — Lei 160.—
Pe 6 luni — — — — Lei 100.—

Spre lumină.

De un timp încoace o vie mișcare se produce pe tema pregătirii universitare, a învățătorilor.

La toate congresele ținute până acum, diferiți raportori s-au ocupat, vrând insistent crearea mai multor coli normale superioare, menite să împartă absolvenților, o cultură mai vastă adaptabilă noilor cerințe ale țării. Și totuși cu o nemaipomenită lezinteresare este tratată chestiunea aceasta, de toți exponenții, cari prin cuvântul lor ar putea să tragă balanța în favoarea ei, deschizând calea dorințelor de cultivare ale celor ce pot și vreau să o facă. Să socotim că popoarele continuă azi lupta îndârjită pe teren cultural-economic, având fiecare dorința de a-și impune producțiunile și mentalitatea lor altor popoare, toate națiunile continentelor se străduiesc a ridica masa poporului lipsit de necesitatea intelectuală prin elementele, cari sunt mereu în contact cu ele și a cunosc toate părțile slabe.

Se știe că aceste elemente nu sunt decât învățătorii, cari crescute în spiritul de a educa, vor desțeleni ogorul minții și vor transmite ființei umane, toate achizițiile științei și artei vecinic în progres.

Dar ca învățătorii să-și îndeplinească această misiune; au nevoie de o formidabilă cunoștință a tuturor problemelor de fiziologie, sociologie, literatură și alte științe. Ori actuala pregătire ce o primesc tinerii absolvenți ai școlilor normale cu 7 clase, este departe de a corespunde tuturor cerințelor. Pusă pe picior de inferioritate față de celelalte școli secundare, nu e de mirare, dacă înșiși prietenii de școală din licee, se socotesc superiori celor cu normala.

Părinții, cari au de partea lor banul și pot să-și susțină vârstarele în școlile superioare din metropola Parisului ori a Romei, o bagatelizează, dacă nu o disprețuiesc. Ei știu, că absolvent al acestei școli vei deveni un umil învățător — și nimic mai mult — toate porțile ti se închid în față și vrând-nevrând trebuie să-ți alegi un cătun îndepărtat punându-ți în aplicare »principiile» la vr-o școală dărăpănată. În acești ani de necemie, mințea se tocește cu totul într-o stagnare datorită mizeriei și lipsei de contact social. Peste cunoștințele vagi se așterne păcla deasă a sărăciei.

Considerând importanța menirii învățătorului român; spiritul vremii azi nu-l mai poate lăsa în ignoranță neștiinței. El pretinde o grabnică soluționare, prin care să

se dea posibilități largi de cultivare și revendicări de drepturi, punându-l pe o treaptă egală, cu aceea a preotului, judecătorului și pretorului.

La drept vorbind aceste reflexii apar multora în prezent ca o utopie și toți miniștrii »binevoitori» îi auzi suspinând: »da, da e foarte frumos, dar să mai așteptăm puțin, până vom veni odată la ogaș».

Credința generală este, că învățătorul îl vor putea ridica la o cultură asemănătoare într-o câtva celei universitare prin examene. El trebuie să devină un autodidact. Să-și procure cărți, să citească, și să învețe, înfulecând teorii, principii, tratate, de sociologie, literatură etc. din bibliotecile vaste de pe lângă toate revizoratele din țară. Această părere o împărtășește și colegul N. Popescu în No. 1 a Rev. gen. din 1930 cerând bibliotecă pentru învățătorii căci: »trimiși de soartă și de stăpânire în sate îndepărtate — singura mângăiere am putea-o avea în paginile cărților». Negreșit că ideea nu e rea, dar ține să se știe că bibliotecile județene atașate pe lângă revizoratele școlare în majoritatea cazurilor sunt egale cu zero. Cât despre a fi abonat la mai multe reviste pedagogice, științifice ori literare nici nu poate fi vorba.

Izolată până și de colegii întruniți în cercuri culturale lunare — suspendate azi — își duce amarul într-o complectă neștiință de lumea în care nu-și e dat să trăiască.

Am relatat faptele așa cum se prezintă, ca să nu mai mire pe d. președinte al comisiei de examinare că »învățătorii timpului de față — cei mai mulți — rămân numai în acest minimum de cunoștințe ce l-au primit în școlile normale, neluându-și oboseala de a-și însuși altele noi».

Care ar fi remediul cel mai eficace pentru înlăturarea acestor inconveniente? După umilită-mi părere socotesc că în lipsa școlilor normale superioare să se înființeze pentru învățătorii cursuri libere în fiecare centru de județ pe durata timpului de vacanță. Să se alegă profesori destoinici pentru predarea diferitelor ramuri de știință ba chiar să se aducă uneori »specialiști» pentru a pune în curent învățătorii cu noile metode ale celorlalte popoare și iată, că am satisfăcut, în parte, dorința celor ce vreau să tindă spre lumină.

Depart de la mine gândul să zice ca să se organizeze pe baza cursurilor de perfecționare de până aici; a căror programe se rezumă la mecanizarea nenumăratelor insule lă-

bărate pe întinsul oceanelor, la ceteri dintr-o carte, științifică: fragmente ce predispun la o dulce somnolență ori la facerea coșurilor de nule.

Învățătorii vreau altceva, vreau ca după timpul petrecut în singurătatea schilică, lipsiți de hrana sufletească să se adape din plin la izvorul nesecat al științei, ci vreau, ca întorși în sātuțul lor să ai-

bă ce da altora înfăptuind prin munca și însușirea lor propășirea neamului nostru, care e menit să strălucească în viitor, printr-o cultură superioară.

Realizând aceste gânduri și până la organizarea definitivă a învățământului superior pentru învățătorii noștri, cred că vom atinge ceva din telurile mult visate.

Ioan Drecin

Vitregie!...

Cercetând de aproape viața și condițiunile de trai ale învățătorilor răspândiți până în cele mai întunecate unghere ale țării, îți face impresia crudă că acești bastarzi — copii ai nimănui — sunt sortiți pierii prin cel mai vitreg tratament.

Acești purtători de lumină (care multă, puțină, dar se face), cari au menirea sfântă de a consolida ființa neamului prin luminarea și susținerea graiului românesc în pătura poporului, trăiesc într-o mizerie pe care din mândrie n-o mărturisesc... Stie d. ministru al Instrucțiunii că învățătorii cumpără și țigări de doi lei pe datorie??

Dela moartea părintelui său — marele Spiru Haret — învățătorul român nu-și mai aduce aminte să fi avut cel puțin o singură mângăiere părintească. Dela el, nimeni nu s-a învrednicit a fi »mare» pentru învățătorimea română. Intrat rând pe rând la stăpâni vitregi — streini de aspirațiunile și nevoile lui — a fost mîștit, înșelat pe unele locuri și împiedecat când a voit să se ridice...

Nimic n-a fost prea odios pentru a se întrebuiata contra celei mai pașnice categorii de funcționari. Disprețul, batjocura, promisiunile goale și toftele de sicane, la care oficialitatea își are partea ei, l-au adus pe învățător la starea deplorabilă de azi.

Literalmente, trăim în mizerie, și strigăm nedreptatea noastră la ceruri sau la oamenii ce vor veni, căci »oamenii zilei» nu ne aud. Această surzenie — cred, unica în țările civilizate printre care ne place a ne socoti — a intrat în tradiție la noi.

Spuneți domnilor sfetnici ai justiției, cum se clasează faptul, că examenele de definitivă se fixează în Martie (!!!) pe deoparte; iar pe de altă parte legea nu te admite la examen dacă nu ai trei ani efectiv de funcționare, anul școlar începând la 15 Septembrie și sfârșind la 15 Iunie?...

Cred că legiuitorul — dintr-un spi-

rit vitreg de gospodărie nu a avut altă atenție, decât a face ca generații după generații de învățători, să piardă câte un an.

Dece să se fixeze examenele înainte de terminarea anului școlar, când nu suntem admiși decât după ce am terminat »efectiv» (zi la zi) anul al treilea de funcționare?

Dece să fie luat învățătorul din clasă, oboșit de muncă, fără să fi avut timp cel puțin să-și revizuiască unele cunoștințe?...

Dece? Ca să nu reușească... Ca să rămână mii de școlari fără învățător în acest timp... și în sfârșit ca să fie deziluzionat.

Deziluzia să fie oare răsplata unui tânăr învățător idealist, care a îndrăsnit să-și facă iluzii despre carieră? Ași vorbește realitatea crudă a faptelor.

Dacă examenul de definitivă este o anomalie din multe puncte de vedere și mai ales pentru motivul că cel care nu a reușit, continuă încă a fi învățător până la al treilea examen după doi ani, când în cele din urmă reușește chiar slab fiind; de ce se fixează în Martie și nu în Septembrie, când învățătorul ar fi mai puțin ocupat și mai odihnit??

Poate fi clasată altfel această atitudine decât crimă?

Crimă pentru învățătorii că li-se răpește un an; crimă pentru copii că li-se răpesc învățătorii în toată muncă și crimă pentru periclitaarea situației celor mai modeste și mai pașnici funcționari ai statului cari muncesc din greu la ogorul consolidării noastre naționale.

Colegi, trebuie să ne apărăm sin guri interesele, dacă avem puțină simțire. Trebuie!... Până la desființare, să cerem a se fixa examenele de definitivă în Septembrie.

I. Ungureanu

— Duminecă, 23 Martie a. e. se țin în toate capitalele de județ, congresele extraordinare ale dascălăimii de toate gradele din România.

Problema școlii de copii mici.

„Veniti, să trăim pentru copiii noștri!”
— Epitaful de pe mormântul lui F. V. Fröbel.

(Continuare.)

Azi, când curenți centrifugale distrugătoare răspândesc pretutindeni tendințe de anarhizare a tuturor cuceririlor și așezămintelor realizate de geniul românesc, educația națională este chemată să ia ofensiva față de aceste porniri. Și pentru ca rezultatul dorit să fie asigurat, se impune, ca ofensiva de derutare a acelor tendințe și de stabilizarea a conștiinței naționale și patriotice să se înceapă chiar din fragedă vârstă, dela etatea, când începe obligativitatea școlară, adică dela 5 ani. In felul acesta, ne baricadăm față de orice tentative cari ar intenționa să distrugă rezultatele obținute pe urma confirației mondiale, în care Națiunea s'a afirmat atât de mare.

9. Unde și când trebuie înființată școala de copii mici?

Școala de copii mici trebuie înființată pretutindeni, unde se află școala primară.

Această instituție de educație inițială se va dezvolta proporțional cu școala primară, cuprinzând pe toți copiii supuși obligativității școlare, adică pe cei între anii 5-6 ani de etate.

Până când ni-se vor da condițiunile de a înființa școale de copii mici și în cele mai neînsemnate comune, sunt de preferit centrele de plase, comunele eterogloze; cele cu populație minoritară, regiunile cu instalații industriale și toate comunele și satele din preajma frontierelor țării, până la adâncime de 30-40 km în interior. Pentru ca copiii să nu rămână fără de supraveghere, este de dorit a se înființa școale de copii mici și în regiunile în cari ambii părinți sunt necesitați a-și asigura existența lor și a familiilor lor, muncind ziua întreaga, îndepărtați de casă.

Pentru ca să putem înființa școala de copii mici într-o localitate oarecare, trebuie să avem și numărul recerut de copii obligați de școală. Legea învățământului primar admite înființarea școlii de

copii mici, dacă în localitate sunt 40 obligați. (Art. 52).

Intrucât în comună sunt mai mulți de 80 frecvenți, urmează să se înființeze al doilea post.

Acolo, unde numărul obligaților este sub 40, dar mai mare decât 20, se pot înființa școale de copii mici dacă satisfacerea unor interese naționale cer aceasta, d. e. scutirea de desnaționalizare a elementului românesc dintr-o regiune eteroglotă. Aceasta împrejurare va fi adusă la cunoștința Ministerului Instrucțiunii, ca motiv care impune înființarea școlii din chestie.

10. Cum se înființează o școală de copii mici.

Toate instituțiile de stat pentru educația generală se înființează de către Ministerul Instrucțiunii publice. Aici fiind vorba despre școala de copii mici, aceasta încă se înființează prin aceeași autoritate supremă școlară.

Art. 162. Legea învățământului primar prevede, că, comunele sunt obligate a procura toate mijloacele materiale pentru edificarea clădirilor școlare, prevederea cu mobilier și materialul didactic necesar, precum și aflarea resurselor pentru susținerea acestor instituții, în sarcina propriului lor buget. Această dispoziție se referă și la școalele de copii mici. (Art. 50).

Îvându-se necesitatea de a înființa școala de copii mici într-o localitate, comitetul școlar urban, ori cel județean — după cum este cazul — la inițiativa lor proprie, sau la cererea comitetelor școlare rurale, sau urbane, decid înființarea, iar deciziunea o trimit spre aprobare Ministerului Instrucțiunii. Aprobata deciziunea, aceasta devine obligatorie pentru comună, care are de datorință să se îngrijească de edificarea localului corespunzător. (Articolul 174.)

(Va urma.)
D. Olariu
subrevizor școlar.

„0”

Note fugare.

Intr'adevăr, cine ar putea crede că un lucru atât de simplu, poate avea câteodată importanță așa de mare? Si de ar fi cel puțin lucru după cum spuserăm mai sus!...

E un «ce» care vrea să fie cecace nu este... Muritorii l-au inventat — căci nu are existență reală — pentru a exprima prin el «inexistența» matematică: 2-2 egal 0 sau 2 ori 0 egal 0, cu alte cuvinte nimic... Cine poate să creadă însă că poate exista nimic-ul?? Cu toate acestea, mîntea omenească l-a făurit fiindcă avea nevoie de el... și există!

Fără exagerare se poate spune, că nimic-ul sau «0» (zero) este prima treaptă în scara valorilor.. Este baza tuturor valorilor de orice fel..

Nimicul matematic, care se cheamă zero este asemenea nimic-ului geometric, care se cheamă punct, asemenea nimic-ului de natură omenească numit nulitate (patentată sau nepatentată) și în fine asemenea tuturor nimic-urilor de orice fel pe cari mîntea omenească și le-a putut imagina vreodată.

Cu toate acestea, valorile sunt la discreția acestui nimic care-și plimbă obraznic victoria în văzul tuturor

... In lume ca și aiurea, nimic-ul își râde nestânjenit, de celelalte valori... Nimic-ului îi place să arunce

Nimic-ului nu i-se poate face nici cu noia... nimicul își permite totul un rău... De-l ataci, devini nimic și el a triumfat. De te atacă — oricare ar fi rezultatul luptei — el iarăși a triumfat, căci are facultatea de a schimba Si când cauza schimbărilor este un nimic — oricare ar fi această schimbare — nu-ți face cinste... Dacă un nimic — sau așa zicând, o nulitate cu influință — te-a ridicat, ridicarea ta nu este cinstită Dacă același nimic te-a scoborât, încă nu-ți face cinste, căci trebuia să-ți păstrezi locul de onoare!...

De ești valoare întreagă cu adevărat, păstrează-ți locul de onoare către dreapta, dacă vrei ca, nimic-ul rămas la stînga să nu-ți poată schimba valoarea!...

Munte.

Spicuri din presă.

[Sub titlul «Invățătorii» marele ziar «Universul» din București publică rândurile de mai jos, referitoare la neregularitatea cu care se achită salariile noastre:

E sigur, că știrea nu convine guvernului, dar știrea trebuie să fie comunicată căci e ecoul suferinței și al desnădejdei.

A cui e vina, precis nu vrem să știm: dar răspunzătoare de suferința și demoralizarea invățătorilor e fără doar și poate, administrația centrală a ministerului instrucției și al cultelor.

Cui să se plîngă invățătorii că n-au cu ce trăi fiindcă nu și-au primit ofticoasele salarii, decât ministerului de care atîrnă, ministerului școlilor?

Si totuși ministerul școlilor pare

că rămâne neîmpresionat de umilințele și tînguile invățătorilor, cari n-au primit în anul 1930, nici un salariu.

Invățătorii din județul Trei, Scunne, Hunedoara, Lăpușna, ne scriu, că n-au primit nici un salariu în anul 1930, pe nici o lună.

Cu ce trăiesc invățătorii din categoria aceasta, nu se întreabă nici d. ministru al instrucției, informat de atîția inspectori, nici ministrul finanțelor, așa de harnic de circuli.

b. r. t.

— «Gazeta Invățătorilor» este unicul organ săptămînal de luptă și susținere a intereselor dascălești din întreaga țară. Coloanele ei stau la dispoziția tuturor invățătorilor ce doresc să apere și să sprijine interesele noastre generale.

Prigonirea școlii primare românești în pragul și în decursul războiului mondial.

De Dr. Gh. Ciuhandu, consilier eparhial.

5

(Textul ce urmează se consideră ca încheiere a capitoului IV, — după care urmează capitolul V.)

Tabloul statistic, rezumat în câteva indicații explicative, se înfățișează în modul următor: Cu privire la stările din anul 1906:

In acest an, statistica este întocmită despre 238 comune susținătoare de școale confesionale. Dintre aceste cazuri, numai în unul singur, darea bisericească pentru întreținerea școlii confesionale ajunsese la proporția de 76-80% ale dării către stat. Grosul comunelor susținătoare de școale, și anume în 205 comune (cecace face 86% din totalul comunelor acestora), darea culturală ajungea în categoria dintre 11-50% ale dării de stat.

In anul 1912, sarcina întreținerii școlilor confesionale crescuse și mai mult. Din cele 277 comune, despre cari era întocmită statistica școlară, sporește și numărul comunelor prea împovărate cu darea culturală, dar și însași sarcina ce era de purtat. Astfel, grosul comunelor de acest fel se ridică la 208 comune, iar contribuția creștinilor pentru școala confesională în aceste comune variază între 21-80% ale dărilor publice. Cătră aceasta mai este de a se remarca și aceea, că în alte 30 comune întreținerea școlilor se urcă și până la 180% ale dărilor de stat.

Și mai caracteristice sunt stările de împovărare din anul 1916, când iarăși 208 comune (fac

80% din comunele noastre susținătoare de școale) li-era urcată sarcina școlară, între 21-100% ale dării de stat. Aci, mai trebuie să se țină seamă și de următoarea împrejurare peă, peste cifra acestora, mai aveam și alte 30 de comune, în cari sarcina culturală trecuse peste 100%, iar într-unul din aceste cazuri ajunsese darea noastră școlară chiar 245% din darea de stat.

In rezumat și mai scurt fixăm următoarele cifre:

	Au plătit dare culturală		
	Peste 50%	Peste 75%	Peste 100%
In anul 1906:	Peste 19 comune (8%)	Peste 3 comune (1.3%)	Peste — (-)
1912:	116 comune (41%)	47 comune (17%)	23 comune (8.3%)
1916:	125 comune (48%)	63 comune (24.2%)	30 comune (11.9%)

Cifrele acestea sunt destul de grăitoare, chiar și fără altă tălcuire. Ele ne arată starea de lucruri din al treilea an dela aplicarea legii-Zichy. Ele, constatate aci statisticeste, ne Zspun, în graiul lor impecabil: căt de mult Zera aruncată sarcina întreținerii școlilor noastre în cărca comunelor bisericești, prin niște legi, cari, după slova lor, ținteau la subvenționarea școlilor, în realitate însă la uciderea lor.

Mai e de reținut spre lămurire, că aceste grozav de urcate sarcini, constatate aci statisticeste, pentru susținerea școlilor noastre, priveau numai contribuția în bani, nu și pe cea în naturală, cari încă făceau o foarte mare cotă din salariile învățătoresci.

V. Silnicii și nedreptăți.
Izolarea Consistorului la regularea dotățiilor. — **Derutarea inspecțiunii de stat.** — **Consistorul intervine la guvern, fără rezultat.** — **Șicanarea invățătorilor.** — **Goana împotriva școlilor pentru scări.** — **Caz similar din arhiepiscopia transilvană.** — **Comisiile administrative forțază asigurarea salariilor în sarcina comunelor bisericești, chiar și a celor slabe.** — **Consistorul reagează.** — **Un exemplu: cazul din Neagra.**

(Continuare.)

In județul Aradului am avut și cazul, că inspectorul regese nici nu a luat proces verbal de inspecțiune și școala totuși a fost excepționată; alte ori s-a dat spre iscălire o blanchetă goală, pe care s-o deplinească organul de inspecțiune acasă — cum îi place.

Prinzând Consistorul de vestea acestei proceduri, a dat ordin organelor sale subalterne să ceară a li-se da copii de pe procesele verbale de inspecțiune. Dar, nici așa nu am ajuns la rezultat.

(Va urma.)

Primăvara.

E cald și e liniște. In parcul frumos orânduit, gloata copilașilor cu păr aurii, sburdă în explozii de bucurie când mingea în salturi ușoare tresare atingând pământul. Insoțitoarele lor, guvernantele s'au strâns roată și pe-trec într'o ciorovăială înținsă, îmbu-jorate la fețe pe măsură ce discuția devine mai interesantă.

Trec și mă auez pe o bancă din apropiere. Respir cu lăcomie aerul parfumat de violele și simț în mine o bucurie neînțeleasă ce-mi accelerează bătăile inimei. Ce frumos e primăvara! Firea se trezește la viață, pădurile freamătă, trilarile paserilor se pierd în gurguritul dulce al copilașilor. Gândul mă poartă pe căile bățătorile ale trecutului și mă face să-mi retrăiesc într'o clipă, viața de altădată.

Zângănitul pîntenilor dela cismele unui ofițer îmi alungă amintirile și-l privesc îmbufnat cum s'a ează mai încolo pe o bancă.

In fața lui o femeie tineră, visătoare, zimbește la copilul cu gesturi drăgă-lăe de om matur ce studiază o gază. Cu o nelușă în mână o învârtă în toate părțile, îi vorbește, o ceartă și râde când prizonierul se căznește să scape prin mișcarea repede a piciorușelor subțiri. O reîntoarce îndată ce s'a îndepărtat și-i spune cuvinte mân-găietoare ca unui bun prieten. A: vrea să știu, ce se petrece în mintea lui acum? Ochii inteligenți examinează cu atenție, fruntea se încrêțește sub greutatea gândurilor iar mânuța ține pe loc gâza.

Enigma e prea mare ca micuțul lui creer s'o poată deslega. Il văd că se ridică și aleargă într'o fugă la femeie: „Mămică, țe i asta?” Dar femeia nu-l ascultă.

Cu privirea ațintită spre locul de unde ofițerul îi trimitea ochiade dulci, perdută cu totul într'un farmec, ce nu-i da timp s'audă și să înțeleagă, trăia o lume de basme și himere. Ochii lui de o schinteere diabolică îi rănneau inima, îi stăpâneau ființa, răpindu-i într'o clipă toată liniștea sufletească.

Copilașul se agită de brațul ei moale, îl strânge și cu gurița mică, roșie ca o frăguță, îi cerea explicația lucrului ce el nu-l putea pricepe: „Mămică, țe-i asta, spune țe-i, rac?”

Fără să-l privească și fără să știe că ce vrea micuțul; îi șopti ca într'o visare a unui somn hipnotic: „Da mamă, e rac, ...du-te...lasă-mă!...” Și-l îndepărtă cu o mișcare nervoasă.

Copilul nedumerit, se retrage; eu îi fac semn să se apropie de mine. Timid îmi arată prizonierul. Eu îi explic, el zimbește fericit. Iar pe banca de alături, ofițerul și femeia își șoptesc în taină, cuvinte îmbătătoare, răscolite de fiorii nebunatici ai dulcii primăveri...

Ghiță Amărătu.

Examene.

— Examenul de înaintare pe loc la gradul II pentru membrii corpului didactic se va ține cu înce-peră dela 1 Martie 1931.

Pentru a fi admiși la acest examen candidații vor face cerere cu cel puțin un an înainte pentru ca să li-se poată face inspecția specială.

Cererile vor fi adresate la direc-toratele regionale ministeriale.

Candidații vor trebui să dovedească prescrierea pedepselor ce au avut.

Examenul va consta din 2 probe scrise și una orală, fiecare probă fiind eliminatorie.

Vor fi admiși la înaintare numai acei dintre candidați cari vor ob-ține la fiecare probă cel puțin me-dia 7.50.

O faptă necugetată.

Acum când noua reformă admini-strativă a pășit în domeniul reali-tății, devenind un fapt împlinit — în căuda tuturor ciocelilor ce așteptau la seară, gata să-i formeze cor legiul spre lăcașul de veci, — se cade să scoatem în relief câte una din eroile mari ce s-au comis de că-tre legiutor, trecând cu vederea pe-ste unele considerențe de prim or-din, ce ar putea fi dăunătoare în viața unei comunități.

Prin noua legiuire, legiutorul, cu grabă necugetată s-a pornit să a-ducă la îndeplinire, remanierea în viața satelor, moșind și boleazănd din fugă un consiliu de administra-ție ales nu după aptitudini, ci după culoarea ochilor, părului și vo-lumul mustăților. Căci nu-mi vine să cred, că din tot numărul celor chemați, cei aleși, sunt unși în ur-ma unei selecționări, mai mult sau mai puțin rațională. Niște ochi dulci, câteva promisiuni bombas-tice, o popularitate excesivă, sunt în deajuns ca să devii idolul unei mulțimi ce se entuziasmează și se răcește tot așa de repede ca și focul de paie.

Dacă remanierea acolo sus, unde se intenționa să se facă, s-a tărăgâ-nat atâtă amar de vreme, adin cauza drăguților de nepoți cuminiți și inofensivi, ce pășesc luați de mână doi câte doi, spre »Dealul Mitropoliei» și înapoi, — fără a cere ceva în schimb, decât hrana de toate zilele la Capșa, — antrenându-se pentru viitorul concurs de lăcere. Cum s-ar fi explicat o remaniere în sâmul unor slugi credincioase, ce joacă în jurul stăpânului ca niște păpuși pe sforă? Cum s-ar fi justi-ficat fața de sacrificiul lor, o des-cindere înopinată de lup în mijlocul câlor, începând sacrificiul?

Era păcat și mânia cerului ar fi căzut pe capul nostru, dacă s-ar fi încercat o răsturnare de valori, — trimițând la muncă cinstită pe d. M. fără portofoliu, pe d. subsecretar de stat fără scaun, pe dnii directori generali CFR., PTT., NFR., SSR. etc., pensionați ca elemente înapte de a mai servi și apoi reincadrați, ca genii, pentrucă le rămăsese opera de consolidare personală de ju-mătate.

Ce-ar fi făcut toată șleahla dacă ar fi venit judecata de apoi, cu un ceas mai de vreme?

Totuş remanierea trebuia să ai-bă loc de oarece se trâmătasă. Dar unde? Unde să găsești mfelul de sa-crificiul? Masa poporului este mare și interesele alăt de multiple, că sacrificarea câtorva dintre ele, din cauza unui simplu capriciu de a părea trec neobservate, acoperite de înnurile de slavă, cântate celui ce a îndrăsnit să se avânce în concertul popoarelor democratice, trâmățând în tr-un ritm forțat »conducerea de sine» — rezultatul final, pe baza unor premise fictive, fără pulsul realității.

Prin noua reformă administrativă guvernul a dat dovadă de un ae-moeratism desăvârșit, — preconizând principiul descentralizării ad-itive, ca singurul criteriu, ce ar pu-tea da un curs normal vieții zdrun-cinată de marele cabaclism mondial. Noul edificiu, inaugurat înainte de

a se fi constatat o deplină și desă-vârșită unitate politică în masă își va avea de sigur inconvenientele sa-le, care nu peste mult timp vor în-cepă să-și scoată capul rezervân-du-ne surprize ce de pe acum le întrezărim.

Noua reformă administrativă cu mâinile amândouă s-a prins de ve-cheiul regim de administrație, sgalță îndu-l până ce a seos din rădăcină, din consiliile de ad-ție comunale consilierii de drept, a căror prezen-ță fusese socotită ca o necesitate, în că din 1872, când s-a făcut prima lege în vederea organizării comu-nale. Prezența lor s-a susținut trep-tat în toate legiurile ce au decurs ulterioar. Chiar și în 1925 când se promulgă »Legea de unificare ad-itivă», deși sub un regim democrat, n-a contestat prezența comisiilor de specialitate, alcătuite din consilierii de drept, în gospodăria unei co-mune. Cîne erau consilierii de drept dintr-o comună așezată la spatele lui Dzeu? Nici mai mult; nici mai puțin decât reprezentanțul cultului și al învățămîntului. Își avea rațiunea prezența acestor doi factori în consiliile comunale? Cre-dem că da, dat fiind procentul de analfabeți, și mai ales atitudinea la-gresivă ce se ia în unele sate, con-tra școlai, prin crearea învățămî-n-tului supraprimar.

De ce folos poate fi, un consiliu co-munal certat cu școala și lipsit de prezența reprezentantului ei, în de-liberările și hotărârile ce se pot lua și care unele din ele, privesc di-rect școala? Si cine este mai inițiat în gospodăria unei comune izolate, unde singurele notabilități nu sunt decât cei doi factori mai sus amîn-liți și din mila Domnului și câte un mic negustoraș gata să-și plaseze pe-draslele prin cele patru colțuri ale comunei, ca astfel s-o poată mulge mai bine așa cum cere naționalis-mul lor dezinteresat?

De ce s-a purces cu atâtă grabă la excluderea celor doi stâlpi de orientare din sâmul consiliilor? Era incompatibilă misiunea lor de a-postoli cu aceea de consilieri co-munali?

De ce s-a făcut asta tocmai acum când învățămîntul pare a se ridica puțin pe picioare și biserica se ve-ștejește dela rădăcină?

Problema este destul de grea și complicată și merită să fie anali-zată mai pe larg.

Gh. Bărbuceanu

Numiri noi.

Ministrul instrucțiunii și cultelor a făcut următoarea repartizare a in-spectorilor școlilor primare con-fesionale și profesionale:

D. Pompiliu Dan pentru județul Cluj, Someș, Năsăud, Turda, Alba, Târnava mare și Târnava mică.

D. N. Dinescu pentru directorat-ul București, — cu excepția școlelor din București.

D. N. Popovici, pentru directoratele din Iași și Cernăuți.

D. Gh. Teodoru pentru directorat-ul Chișineu.

Predarea scris-cetitului în școala primară.

de D. Olariu, subvizor școlar

(Continuare.)

Deodată cu punerea în aplicare a acestui metod, s-au redactat mai multe ABC-dare fonomimice, din-tre cari unele sunt foarte succese.

În școlile primare minoritare de prin părțile noastre încă se folo-sește în cea mai mare parte meto-dul fonomimic.

În mizuința pentru a se afla cel mai ușor metod de a învăța pe co-piți arta scris-cetitului, oamenii de școală nu au pregătit a scoate la iveală și a aplica diferite posibili-tăți despre cari credeau, că sunt du-cătoare la scop. Această mizuință se continuă și în zilele noastre și nu va înceta, până când nu se va stînge izvorul nescecat de însufle-țire și devotament, care caracteri-zează pe preoții altarelor de cultu-ră umană.

În felul acesta, învățătorul Iuliu Gabel din Budapesta a inventat un nou metod, numit după numele său **metodul Gabel**, sau **al sunetelor vii** de oarece sunetele (literile) li-se fac cunoscuta elevilor utilizând nume-le persoanelor cari trăesc și chiar diferitele poziții ale corpurilor lor.

Principiul conducător la aplica-rea acestui metod este, ca școlarul să »învete jucându-se și jucându-se, să învețe.»

Dat fiind, că elevul în primele zile de școală se obișnuște cu edifi-ciul școlar, apoi cu mobilierul sa-lei de clasă, după cari urmează prin sentimentul de sociabilitate îm-prieteniirea cu semenii săi conșco-lari, dela cari se interesează des-pre numele lor, — Gabel nu întrebunțează cuvinte normale la pre-darea sunetelor, ci inițialele dela numele școlarilor. Astfel, școlarul din al cărui nume s-a predat un anumit sunet, stă pururea înain-tea elevilor ca un indicator viu, care reamintește sunetul respectiv. Și fiindcă elevii își împrimează bj-ne numele conșcolarilor lor, tot așa are să se întâmple și cu sune-tele predate.

După **metodul sunetelor vii**, i-a succes lui Gabel să predea întreg alfabetul în 21 lecții, cu rezultat ne-așteptat de strălucit. Încercările sale au dovedit, că într-o singură lecție se pot preda și 3—5 sunete cu succes, fără ca elevii să simțească

După diferitele poziții ale corpu-rilor școlarilor din numele cărora s-au luat inițialele, deci sunetele, Gabel face icoanele acestora pe ta-bla cea mare, în în conturi generale, dela cari — prin derivație, — a-junge la semnele sunetelor, adevă la litere. La stabilirea conexiunei dintre figura desenată și însaș li-tera, se recurge la explicarea învâ-țătorului, prin care acesta își su-gestionează elevii, dar se consideră în mare măsură și fantezia acesto-ra, pe carea învățătorul o direcți-onează după cum îi dictează sco-pul pentru realizarea căruii ple-dează.

Am zis, că dela figura desenată de cătră învățător pe tabla cea ma-re, se ajunge la literă, prin deri-vație. Aceasta se înțelege așa, că mai întâi se desenează în conturi poziția școlarului vizat, apoi se do-

senează a doua figură la fel dar sâritată (umbrită), după care urmează a treia, din o singură linie groasă și în fine, însaș litera. Vedem dară, că la dezvoltarea literelor prin derivatie, se folosesc 4 desene, făcute unele lângă altele, în linie orizontală.

Si pentru ca pozițiile corpurilor școlarilor din ale căror nume se scots planetele, să se apropie și mai mult de semnele acestora, adică de litere, se mai întrebuintează și cercul, lăblița, o vergea și un fir de ață.

Înzestrat cu aceste utensilii, fată cum arată Gabel literele scoase din pozițiile corpurilor școlarilor:

Litera «i» o asemănă cu școlarul care stă oblu, cu mâinile pe lângă corp, privind spre est și li-

nându-i căciula ridicată deasupra capului.

Pe «e», școlarul înclinat spre este cu mâinile pe lângă corp.

Litera «a» o scoate din poziția școlarului, cu fața spre vest și înclinat spre un cerc de joc.

Litera «r», școlarul în poziția cablă, cu fața spre est și cu mâna dreaptă ridicată în linia orizontală.

Litera «s», școlarul cu fața spre vest, cu genunchii puțin aplecați înainte și cu capul dat îndrăcit.

Litera «o», școlarul în profil, aplecat cu mâinile până la vârful degetelor.

Litera «l», școlarul cu fața spre est, mâna stângă ridicată vertical în care ține un fir de ață, ce trece prin față, până în stânga.

heiu, Ciocăia, Ciuntesți, Ciutelec, Căpâlna, Căbești, Călugări, Cărasău, Cărpinel, Cămp, Cămpariu de sus, Cărpesții Mici, Cărpesții Mari Cle, Cociuba Mșică, Copăcel, Cristur, Cristurul de sus, Cucușeni Căratele, Clit, Derna, Dijir, Dobrești, Drăgănești, Drăgești, Drăgotești, Dumbravița Mică, Fănațe, Feneriș, Fiziș, Gălișeni, Ghelea, Joani, — Gurbesli, Cerișul Negru, Hidișelul de sus, Hidișel, Hotărel, Hususăul de Cris, Hususăul de Tinca, Ineu, Janca, Iencești, Junis, Lazurile, Beius, Lorău, Lunșoara (două), Mădăraș, Mihaleu, Nermis, NNimăcăli, Orvășele, Petrieni, Pietroasa, Poiana, Pocola, Poienile de sus, Pomezzeu, Prisaca, Roșia, (două), Roit, Remeși-Poiana, Saca, Sannicolaul român (două), Sâmbăta, Sădăbăgu-BBareău, Sacalasaul Vechiu, Sannicolaul de Munte, Sântimreu, Săcădat, Sanaiecu, Sârbești, Săliștea de Beius, Seliște—Văcău, Silani. Sighiștel, Soimi, Sohodol, Suncuiș-Beius, Sinteu, Susag, Surduc, Săstăin, Suplac-Tinca, Sudrigiu sal, Stoinești, Suplac-Bareău Spinuș Ceica, Saucani, Timând, Talpa, Tarcaia, Talmăgiu Teleac, Topesli, Tulca (3) Tileagd, Ursad, Urviș-Beliu, Urviș-Beius, Valea Neagră de Codru, aValea Neagră de jos, Valea Neagră de sus, Vărașeni, Văleni Pomezzeu, Vălenia de Beius, Vărzari, așcău și Vintire (două).

Pentru învățătoare: Almașul Mare, Ant, Alcaș, Batâr, Beznea, Budureasa, Cămeș, Căbești, Cheriș, Cheresig, Chesea, Chișlaca, Guzap Chisteag, Dobrești, Episcopia Bihor Făsea, Făniș, Girișul Negru, Hinchirăș, Hocoș, Homorogul Român, Hususăul de Cris, Ineu, Lazăreni, Lunșoara, Olcea, Păulești, Peștes, Popesli, Remetea, Roșia, Sannicolaul Român, (patru); Sărănd, Suplac, Tinca, Tășad, Tămașda, Telechiu, și Tulca.

La grădinile de copii urbane: Beius, (două); Oradea No 4, Oradea No 7, Oradea No 10 și Salonia NN. No 1.

La grădinile de copii rurale: Băița, Aleșd (două), Biharea, Bozod, Chiștag, Episcopia Bihor, Săcădat, Tinca, și Telechiu.

Județul CARAS

Posturi urbane pentru învățători: Oravița circ. II.

Pentru învățătoare: Recița circ. II-a.

La grădinile de copii urbane: Oravița și Recița.

La grădinile de copii rurale: Sasca Română.

Posturi rurale. Pentru învățători: Anina, Biniș, Bolovenji noi, Broșteni, Cărbunari, Cărnecea, Cielova Română, Doclin, Dognecea, Domman, Lăpușnicul Mare, Moldova Nouă, (două), Moldova veche, Oena de fier, Padina Matei, Pojejona, Română, Potor (două), Rudănița, Sasca Rom., Sit. Elena, Stanalova, Târnova, Valedeni și Valing (două).

Pentru învățătoare: Apadia, Beldreșca, Comorăște, Târliug, Ferdlic, Gârliște, Gărnice, Potor, Sasca Română, Steierdorf, Tievantul Mare, Valeopain, Valedeni și Vermeș.

Județul SEVERIN.

Posturi urbane. Pentru învățători: Lugoj școala No 1, (secția germană), Lugoj școala No 2.

Pentru învățătoare: Lugoj școala No 2.

Posturi rurale. Pentru învățători: Bârsa, Băsești, Bichigi, Borlova, Brebul Nou (secția germană), Cameca Cuța, Curtea, Dalei, Darova (secția germană), Dumbrava (secția maghiară), Făgel, Glimboaca, Jena, Jupalnic, Jupănești, Mehadia Călnu, Nemeșesti, Ohaba Lungă, Oloșag, Remetea-Pogani, Ruginos, Rusca Montana, Slatina-Timis, Sarlucul Mic, Teregova, Topla și Poeni.

Pentru învățătoare: Bucovăț, Cărpă, Drinova, Lăpușnicul, Mărul, Rugi, Scămiș, Svinița, și Teregova.

La grădinile de copii urbane: Caransebeș, Lugoj, școala No 22 și Orșova.

La grădinile de copii rurale: Balint, Boda și Toplet.

Județul TIMIS-TORONTAL

Posturi urbane. Pentru învățători: Timișoara I școala No 1, Timișoara II școala No 2, Timișoara V, școala No 9, Timișoara V școala No 10 și Timișoara VII școala No 12.

Pentru învățătoare: Timișoara III, școala No 7 și Timișoara VII școala No 12.

Posturi rurale. Pentru învățători: Alcaș, Balșa, Baroș, Becichecul Mic, Belint, Berecuța, Blajova, Brodocolonia, Budin, Buziaș, Cărpiniș, Cerna, Chizdia, Colonia bulgară, Colonia Cobolăș, Dejan, Ferendia, Fratela, Colonia Cardeş-Ghirota, Gherman, Ghizela, Hitiș, Hunedoara Timișană, Icloda, Igris, Jamul Mare, Jebel, Jebel Iosefin, Lătușas, Lipova, Mailat, Moșnița, Giorda Roșie, Nerău, Pătârș, Poardean, Sacoșul Mare, Săcălaz, Sannicolaul german, Sannicolaul român, Sannicolaul Mare, Sag. Sălarovăț, Teremia Mică, Teș, Urseni, Varnița și Vizna.

Pentru învățătoare: Berinț, Beșnova veche, Butin, Cherestur, Clopedia, Felnac, Ghilad, Ghizela, Gollob, Herniacova, Hitiș, Hunedoara-Timișană, Lenaheim, Lipova, Moritfeld, Moravița, Ofsenița, Ohaba, Partoș, Parta, Rudna, Sacoș, Sacoșul Mare, Săcălaz, Sannicolaul german, Sânpetruș mic, Seccani, Stamora germană, Teremia mică, Varias și Vălceni.

La grădinile de copii urbane: Jimbocea și Timișoara III școala No 4.

La grădinile de copii rurale: Beba veche, Becichecul mic, Belint, Beșnova Nouă, Beșnova Veche, Cebza, Cheglevișu, Comloșul Mare, Denta, Ghizela, Giroc, Iecca Mică, Iosifalău, Mailat, Moritfeld, Otelec, Parta, Peciu Nou (două), Recea, Sarafola, Sannicolaul mare, Sânpetruș german, Sătu Mare, Teremia mică, și Uivar.

Numiri noi.

D. Gh. Tulbure pentru județele Salu-mare, Sălaj și Maramureș.

D. D. Mercea pentru jud. Ciuc, Brașov, Trei-Scaune.

D. N. Lateș pentru județele Mureș și Odorhei.

D. P. Petrescu pentru județul Sibiu

D. C. Stan pentru județul Făgăraș.

D. I. Gh. Nicolăescu pentru directoriatul Craiova.

D. I. Marila pentru județul Timiș Torontal.

Locurile vacante pentru transferări în învățământul primar din regiunea Timișoara.

În urma multor cereri și a multor rugăminți ce zilnic primim la redacție de la învățători, ca să publicăm tabloul posturilor vacante pentru transferări în învățământul primar — datorie ce trebuie s-o îndeplinească, de altfel, acum o lună și ceva «Gazeta Oficială» — publicăm de astă dată locurile pentru transferare din regiunea Timișoarei — unde «Gazeta Învățătorilor» își are mai mulți ceteri — asigurând pe colegi, că de-acum înainte orice ordin de interes general se va publica în organul nostru, pentru ca să fie la timp informați despre mersul învățământului atât ceterii cât și autoritățile școlare, cari nu se pot orienta după gazetele oficiale, rămase în urmă cu lucrurile importante și necesare.

Delu Direcțiunea învățământului primar

Se aduce la cunoștința generală, că ~~autoritățile~~ titularii ai corpului didactic primar, cari doresc a fi transferați, conform dispozițiilor art. 124 din legea învățământului primar și 237 din regulamentul de aplicare al aceleiași legi, în locurile publicate vacante notate mai jos, sau ce eventual ar deveni vacante prin transferările altora, vor înainta cererile lor de transferare, directoarelor ministeriale ale regiunii respective (Serviciul instrucțiunii publice și cultelor) dela data publicării și până la 1 Aprilie 1930.

Când transferarea se cere pentru o școală din altă regiune, directoratul ministerial, care a primit cererea, este obligat ca până la 15 Aprilie să o înainteze regiunii unde se găsește școala la care s-a cerut transferarea.

Cererile vor fi însoțite cu avizul motivat al Inspectorului primar respectiv, iar în cazul când sunt mai mulți solicitanți pentru același post, vor anexa la cereri și acte prin cari să facă dovada dreptului de a fi preferați în ordinea indicată de art. 126 din lege.

Județul ARAD.

Posturi urbane:

Pentru învățători: Arad școala No 3; Arad-Sega școala No 5 (două); Arad-Gai școala No 6 (două); Arad școala No 7; Arad școala No 8, Arad școala No 9; Arad școala No 10; Arad, Câmpia Albinelor școala No 20 b); Arad școala No 22 (două)

Pentru învățătoare: Arad școala No 2; Arad școala No 10 și Arad școala No 17.

Posturi rurale:

Pentru învățători: Apateu, Arăneag, Bărzava, Caporal Alexa, Căpruța, Chereluş, Covăsin, Chișindia, Crocna, Ciala, Cicir, Doneni, Fenis, Ghioroc, Grosi, Radna, Gurba, Ignești, Iosășel, Jonas, Joia-Mare, Luguzău, Măderat, Mișca, Minișel, Minișelul de sus, Miniad, Moroda, Mureșel, Măgulicea, Nădab (două); Pescari, Prăjești (sau învățătoare), Sederhal, Sicula, Sirașa (două), Socodor (două), Satul nou ((două), Sinteia Mare, Slatina de Cris Somosches, Taut, Vânători, Vărădia de Mureș, Valea Mare, Zimandul nou, Zimbru, Zeldis, Colonia Feșet, Colonia Moșiori.

Pentru învățătoare: Almaș, Arăneag, Berechiu, Bârza, Brusturi, Chereses, Dud, Gurba, Gurahonț, Hălmăgiu, Lupești, Lungșoara, Măderat, Minișul de sus, Mocrea, Moncassa, Nadăș, Sepreus, Simandul de sus, Satul Nou, Silindia, Vărfurile.

La grădinile de copii urbane: Arad strada Grădinărilor și Arad—Ciala.

La grădinile de copii rurale: Curlic, Glogovăț, Livada, Nădlac (două), Sf. Ana (două), Sina, Săvârșin, Tipari, Peregul Mic, Peregul Mare și Ineu.

Județul BIHOR.

Posturi urbane:

Pentru învățători: Oradea școala No 1, (trei), Oradea școala No 2, Oradea școala No 6 (trei).

Posturi rurale:

Pentru învățători: Almașul Mic, Almaș Sălard, Auseu, Băteni, Bărzești, Batâr (două), Bălăgeni, Beznea, Bochia, Borozel, Brădet, Briheni, Broaște, Budoiu, Budoiu-Gavriacă, Budureasa, Bulz, (trei), Cetariu, Ce-

Să ne unim!

De pe toate meleagurile țării, se ridică plângerile dăscălimii române, se ridică suspinarea crudă a unor suflete îndurerate, apăsate de orice partid ajuns la cârmă, căci niciunui dintre conducătorii acestei țări nu se gândește să îmbunătățească situația materială, a acestor desmoșteniți ai soartei, a acestor pionieri ai neamului. Plâng, fiindcă în fiecare partid își au trimișii lor, pe care i-a ridicat încet-încet, până acolo sus, dar odată ajunși acolo, își uită de tagma lor, își uită de chemarea lor, își uită de ce i-a ridicat, și toată munca lor se reduce numai la satisfacerea și potolirea poftelor și ambițiilor personale.

Din toate părțile se aud țipete, că a intrat politica în școală și de aceea ne vin toate relele, dar niciunul nu luptă pentru înlăturarea acestei cauze, niciunul nu se gândește că odată înlăturată cauza, se vor înlătura și efectele.

În toate părțile și în orice timp, se țin întruniri, la care însă în loc de a se discuta durerile comune, în loc de a se lupta pentru înlăturarea acestor rele, se ivesc certuri politice, pentru că îndurerările sunt împărțite în tabere politice, sunt divizați în atâtea părți, câte partide sunt. Atunci, dacă adunarea este prezidată de membrul celui rău, toți cei de altă culoare luptă pentru înlăturarea oricărei propuneri făcută de acesta, fie ea cât de bună pentru interesul comun. Iar dacă propunerea a câștigat aprobarea majorității, auzi atunci laude că «partidul nostru a câștigat, partidul nostru a învins». Se poate ceva mai trist? Se poate ceva mai dureros?...

Trebuie dar să ne dăm seama, că atâtea vreme cât vor rămâne asemenea lucruri în sânul învățătorimii noastre, niciodată nu vom ajunge la îmbunătățirea soartei. E bine întotdeauna să ne aducem aminte de mănunchiul de nuce, să ne gândim că unirea face puterea.

Meseriașii, negustorii, industriașii și funcționarii de orice branșă, își au corporațiile lor și toți la oală luptând pentru aceeași cauză, câștigă de cele mai multe ori, dacă nu întotdeauna izbânda. Noi însă, care suntem peste 40.000, dacă cântăm, peste patruzeci de mii de difterite, peste patruzeci de mii de cântări în același timp, nu vom reuși niciodată să avem o simfonie, nici măcar, ca a broaștelor din lac; niciodată nu ne vom face ascultați, niciodată strigarea durerilor noastre nu vor avea ecou în urechile conducătorilor noștri. Numai unindu-ne vom câștiga dreptatea cauzei noastre; numai făcând un tot îndeserubibil, vom fi de temut pentru cei ce neapasă, pentru cei ce ne-au nedreptățit totdeauna.

Să lăsăm orice partid politic în care destinul ne-a târât și să ne alăturăm lupșei declarate de conducătorii Asociațiunii noastre, pentru a lupta spre ridicarea prestigiului nostru ca să ne câștigăm drepturile călitate.

Nu trebuie să mai stăm în partidele care nu ne-au dat drepturile legale, nu trebuie să mai facem propagandă pentru aceste partide, ca-

re făgăduese mulțimei alegătoare, — pentru a le smulge volul — multe, dar nu-și împlinesc promisiunea și ne fac prin urmare să ne pierdem demnitățile în fața mulțimei, pe care am mințit-o și pe care trebuie s-o luminăm. Politica noastră să fie o politică internațională, o politică școlară, constând din luminarea minților obștești și lămurirea tuturor chestiunilor, încât nimeni să nu se mai ia după vorbe, ci să lucreze din convingere proprie. Pentru ce să luptăm unii vor putea scutura jugul românesc contra altora, spulberându-ne în vânt propriile noastre puteri? Nu vedem, că oricine ne vede în neam, nu se teme de acțiunile noastre? Protestăm împotriva nedreptăților, dar protestăm răsleșiți și nu ne aude nimeni durerea noastră. Spunem că nu ni-se dă salariul legal spunem că suntem plătiți mai rău ca jandarmii; dar fiind neuniți, ni-se răspunde că:

țara e săracă și are nevoie de jertfe, pentru îndreptare.

Da, are nevoie de jertfe! Dar de ce nu se jertfesc toți? De ce unora li-se dă zeci și sute de mii lunar, și bieților învățători li-se dă din milă 3000 lei și, și aceștia cât se poate de neregulați? Cum, nu trăesc toți într-o țară? Sau, aceștia n-au o răspundere tot așa de mare, ca și cei dinlăun? Si dacă trebuiesc jertfe, de ce se pun la dispoziția dușmanilor din launtru țării, mi liardele de lei? Aceștia au luptat ieri și luptă și azi, și vor lupta întotdeauna împotriva intereselor statului, căci la orice întrunire a lor, își spun, că va veni iar vremea, când de pe grumazul Ardealului. Dece dar aceste jertfe din partea statului?

Noi, învățătorii, vedem toate acestea, noi apostolii și luminătorii neamului privim totul cu durere, fără să putem reacționa contra nedreptăților, căci suntem desbinați, suntem unii dușmanii altora, și toți suntem dușmanii intereselor noastre și ale neamului nostru.

Trebuie o mare revoluție a sufletelor noastre și toate relele se vor spulbera. Ceasul a sunat! Toti dăscălii neamului, din toate unghiurile țării, s-au unit! Odată uniți, vom putea să ne facem auziți, vom putea să ne facem ascultați și vom putea să arătăm nedreptățile ce ni-se fac, cu mai mult curaj.

Le vom arăta tuturor, că neamul nostru, este ceea ce-l facem noi; în el răsare și dă rod numai ce sămănăm și îngrijim noi, căci noi suntem stâlpii, suntem coloanele de susținere ale neamului și țării noastre.

Să fim ca mănunchiul de nuce pe care să nu-l poată frânge nimeni. Să nu ne umilească faptul, că suntem rădăcini din «talpa țării» și să ne gândim și să arătăm și celor ce-au dat uitării, cum,

Unăți, mișcările noastre, să aibă urmările cele mai bune pentru noi spre fericirea neamului și țării noastre. Să arătăm tuturor, că dreptatea e a noastră și să nu ne lăsăm o clipă, până ce nu ne vom câștiga-o.

Miron Cosoroabă

—x—

INFORMAȚIUNI

— Rugăm ziarurile și revistele cărora le trimitem «Gazeta Invățătorilor» să ne onoreze cu schimbul.

— Pentru Sf. Paști pregătim un număr festiv din «Gazeta Invățătorilor». Domnii colaboratori și colegi, cari doresc să ne onoreze cu articole pentru acest număr, sunt rugați să ne trimită materialul cât de timpuriu la redacție.

— Școala normală de băieți «Dimitrie Tichindeal» din Arad, aranjază în ziua de 29 Martie a. c. prima serbare școlară în sala Teatrului Orășenesc.

— Ziarul «Curentul» din București publică un roman satiric de Cezar Petrescu scriitor, intitulat «Miss România».

— Carnetele cu reducere de 50 la sută pe Cfr., ale membrilor corpului didactic, se vor preschimba până la data de 1 Aprilie e. c. — dată până la care actualele carnete își mențin valabilitatea.

— Colaboratorii noștri sunt rugați să-și scrie corespondența cu cerneală de cafea și numai pe o singură față de hârtie.

— Ministerul Instrucțiunii, a hotărât ca cu începerea din anul acesta să se desființeze cursurile de vară pentru suplimentorii din învățământul primar, întrucât locurile vacante din acest învățământ se pot completa cu absolvenții ai școlilor normale.

— La examenele de definitivat din acest an se pot prezenta și învățătoarele care au 3 ani de funcționare

re la școlile rurale socotind acești ani, după împlinirea vârstei de 20 de ani.

În această măsură majoratul pentru învățătoare a fost fixat în ceea ce privește situația lor școlară — la 20 ani în loc de 21 ani.

— A apărut în editura «Cartea Românească», Cunoștințe folositoare, seria A, No 42 «Goethe ca naturalist» de profesor I. Simionescu.

— Cercul didactic din Iași a ținut o întrunire în localul cercului din strada Lăpușeanu, în care a cerut ca viitorul congres general al corpului didactic din România să se țină la Iași.

— În Consiliul municipiului Arad, a fost numit membru de drept din partea învățământului primar, d. Dimitrie Popoviciu, dir. școlar.

— La Lipova (Banat) a fost ales preot candidatul Radu Crăciun. — Transmitem pe această cale noului preot felicitări!

«România Literară» va fi o nouă revistă a Ardealului apărând pentru a continua glorioasa tradiție literară a revistelor ardelenesti. Ea va apare în cursul acestei luni în editura «Cultura Literară» dela Arad, având colaborarea celor mai buni scriitori ardeleni. Revista apare sub îngrijirea dlui Ovidiu Hulca.

Învățătorii, veniți cu mic cu mare la întrunirea de Duminică, ca să hotărâți odată pentru totdeauna lupta ce trebuie să amelioreze soarta voastră vitregă de azi.

—x—

Unde se țin examenele de definitivat.

Examenele de definitivat din acest an se vor ține în următoarele centre:

Învățătorii din inspectornatul regional Craiova se vor prezenta în centrele Craiova, R-vâlcea, și Turnu-Severin. Învățătorii din județele Timiș-Torontal, Arad, Caraș-Severin la Timișoara.

Cei din Inspectoratul Cluj se vor prezenta la Deva, (jud. Făgăraș, Sibiu, Târnava mare și Târnava mică La Brașov (jud. Odorhei, Trei Scăune, Ciuc și Brașov; Oradea: (jud.

Maramureș, Satu mare, Sălaj și Bihor); Cluj: (jud. Cluj, Mureș, Năsăud, Someș, Turda).

Învățătorii din regiunea școlară Chișinău se vor prezenta: Chișinău: (jud. Orhei, Lăpușna, Tihina și Celateia albă; cei din jud. Bălți și cei din jud. Soroca la Soroca.

Învățătorii din județul Hotin vor da examene la școala normală din Sendriceni județul Dorohoi, iar cei din jud. Ismail și Cahul la școala normală din Galați.

—x—

România

Comitetul școlar județean Arad
No 751—1930

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 30 Aprilie 1930 ora 10, se va ține licitațiune publică, în localul Prefecturii Județului Arad, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea localurilor de școli din material lemnos și anume în comunele Săturău, Dudești, Ocni, Mermesti, Groși, Colonia Zărandul-nou, câte un edificiu cu na sală de învățământ și una locuință în vălătorească, (2 camere, 1 bucătărie, 1 cameră și un antru), iar în comunele Lazuri și Avram Iancu câte un edificiu cu două sale ed învățământ și una locuință învălătorească.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Legea Contabilității publice (Art. 88—110) și condițiilor generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise

și sigilate, pe cari concurenții le vor înainta Comitetului școlar județean în ziua licitației la începerea licitației.

Amatorii odată cu ofertele, însă separat (nu în ple) vor prezenta recepția asupra garanției provizoriei de 6% a sumei oferite și depuse la Administrația Financiară din Arad în numerar sau efecte de Stat. Ofertele se vor înainta separat pe fiecare școală.

Planurile, desenele și condițiunile relative la aceste lucrări, se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean, la Prefectura jud. cam. 43 în zilele de lucru ora 11—13.

p. Prefect, Secretar

Dr. Lazar (ss) V. Spătaru (ss)

Redacția și Administrația „Gazetei Invățătorilor” se află în Arad, Bul. Regina Maria No. 17. (Telefon 571.)

—x—

„PLUGARUL”

însoțire economică de păstrare și credit Drauț

CONVOCARE

Domnii membri ai însoțirii economice de păstrare și credit »Plugarul», în sensul art. 19 din statut, sunt convocați la

a XII. Adunare Generală Ordinară,

care se va ține în Drauț, la 16 Martie 1930 la ora 2 după masă în localul însoțirii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și numirea unui notar, 2 verificatori și 2 scrutinători.
2. Raportul direcțiunii și a comisiei de control, stabilirea bilanțului pe 1929 și darea absolutoriului.

3. Distribuția profitului net.
4. Alegerea direcțiunii pe 3 ani și a comisiei de control pe un an.
5. Închiderea adunării.

ACTIV **Bilanț pe anul 1929.** PASIV

Cassa	---	6533	77	Capital	---	41300
Mărfuri	---	190613	76	Fond general de rezervă	43827	51
Acții	---	500		Fond special de rezervă	33687	27
Mobiliar	---	5760		Diversi creditor	---	78136
				Profit net	---	6456
						13
		203407	53			203407
						53

Drauț, la 31 Decembrie 1929

DIRECTIUNEA:

ss. Gheorghe Popa
director exec.

ss. Gheorghe Balta

ss. Sentie Sirb,

ss. Onuț Sirb,

ss. Moisă Pelea

COMITETULL DE CENZORI:

Verificat și aflat în ordine.

ss. Gheorghe Butariu președinte,

ss. Pavel Jiga,

ss. Vante Gligor,

ss. Ioan Bocea,

ss. Todor Marinescu

„PRIMA ARDECEANA”

SOCIETATE ANONIMA DE ASIGURARI GENERALE, CLUJ.

CONVOCARE

Domnii acționari ai »Primei Ardelene Societate Anonimă de Asigurări Generale, se invită prin aceasta la

a XVIII. adunare generală ordinară,

care se va ține la 15 Martie 1930 orele 11 a. m. în birourile societății, din Cluj, Piața Uniri No 8, pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.

2. Raportul Consiliului de administrație asupra gestiunii anului 1929 și raportul Comitetului de cenzori.

3. Aprobarea bilanțului, a Contului profit și pierdere și descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori.

4. Distribuția profitului net.

5. Alegerea Comitetului de cenzori.

6. Retribuția cenzorilor.

Cei ce doresc a lua parte la această adunare generală, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casieria societății, sau la Banca Albina Sibiu, până la 12 Martie 1930.

Consiliul de Administrație.

Activ **Bilanțul general pe anul 1929** Pasiv

Numerar în casă	5.237.921	40	Capital societar	---	10.000.000
Numerar la bănci	41.818.830	74	Fond statutar de rezervă	3.500.000	---
Efecte	---	4.071.950	Fond special de rezervă	1.500.000	5.000.000
Imobile	---	25.400.000	Fondul de pensuni	---	7.155.209
Imprumuturi	---	23.963.996			28
Plasamentele fondului de pensuni	---	7.155.209	Rezerve tehnice:		
Ramura elementară în concurent	---	25.866.819	a) la Incendiu	21.087.177	---
Diversi debitori	---	1.576.770	b) la Efracție	822.859	---
Societăți de asigurare	---	222.157	c) la Grindină	561.955	---
			d) la Viață	84.875.410	---
			e) la accidente	2.628.661	109976.062
Depozitul de rezervă al reasiguratorilor:			Despăgubiri încă nelichidate:		
a) la ramura Elementară	16.793.674	---	a) la ramura Elementară	8.567.386	---
b) la ramura Viață	42.668.500	---	b) la ramura Viață	1.302.744	---
c) la ramura accidente	2.792.998	62.255.172	c) la ramura Accidente	1.003.000	10.873.130
Agentii principale și agenți	---	30.896.156	Ramura Viață în Concurent	---	25.866.819
Mobilier, casse de fier, și depoz. de imprimate	---	---	Societăți de asigurare și reasigurare	---	47.258.926
			Dividende necerute	---	39.018
			Diversi creditor	---	8.490.581
			Beneficiul net:		
			Report din anul 1928	83.888	84
			Beneficiul anului 1929	3.721.347	98
		228464.983			3.805.236
					82
					95

Cluj, la 31 Decembrie 1929

Preș. Cons. de adm. Ion I. Lapedatu

Director gen.: Stefan Boer,

Director exec.: Dr. Ioan Cruțu

Revidiat și aflat în consonanță cu registrele soc.

COMITETULL DE CENZORI:

Președinte: Constantin Popp,

Iosif Bethlen,

Dr. Nicolae Schiau

Dr. Enea Papiu

Imprimeria Succesorii Réthy, Arad